

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

i.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:

i.transport.remissvar@regeringskansliet.se
näringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se
trafikverket@trafikverket.se
registrator@msb.se
jordbruksverket@jordbruksverket.se
skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

2022-03-11

Remiss av Trafikverkets delrapport Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga flygtransporter och Trafikverkets slutrapport Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga flygtransporter (I2021/02082).

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens (KSLA) uppgift är att med stöd av vetenskap och praktisk erfarenhet till samhällets gagn främja jordbruk och skogsbruk samt därtill knuten verksamhet. I akademiens uppdrag ingår att avge yttranden beträffande utredningsförslag.

Trafikverkets slutrapport Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga flygtransporter (I2021/02082) har remitterats av Infrastrukturdpartementet. KSLA har följande synpunkter på den remitterade slutrapporten.

Tidigare inspel från KSLA i detta ärende.

Den 2 september 2021 svarade KSLA till Trafikverket på delrapporten *Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga flygtransporter* (2021-08-04). KSLA:s utgångspunkt då var flygplatsbehoven för landets skogsbrandförsvaret, spaning, larm och släckning. KSLA konstaterade att det föreslagna nätet av beredskapsflygplatser inte matchade skogsbrandförsvarets behov i det skogrika inlandet i norr. KSLA hemställde därför om en fördjupad analys med målet att utveckla förmåga att likvärdigt trygga skogsbrandförsvaret i hela landet. Se vidare vårt bilagda yttrande till Trafikverket, bilaga 1: *Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga flygtransporter*, (2021-09-02).

KSLA bedömer nu att det finns goda möjligheter att nå detta mål genom att addera ett antal flygplatser i norra Svealand och i Norrlands inland till Trafikverkets prioriterade lista med 22 beredskapsflygplatser. Därmed skulle det moderna skogsbrandförsvarets förmåga till spaning, larm och släckning från

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Luften väsentligt uppgraderas. Fortsatt dimensionering av denna viktiga infrastruktur för effektivt skogsbrandskydd bör utredas i nära samverkan mellan Trafikverket och MSB.

Landsbygdens samlade behov av beredskapsflygplatser.

Analysen ovan understryker att ett balanserat nät av beredskapsflygplatser är viktig infrastruktur för trygghetsskapande och effektivt skogsbrandskydd i hela landet. KSLA vill i detta remissvar därutöver lyfta fram beredskapsflygplatsernas betydelse för en rad andra viktiga landsbygdsbehov, inklusive jordbrukets och skogsbrukets generella intressen.

Utöver spaning, larm och släckning av skogsbränder behöver landsbygdens näringar på ett annat vis än tidigare tillgång till snabba leveranser för skötsel, underhåll och reparationer till alla moderna maskiner och datasystem – såväl experter (människor) som reservdelar med mera. Vindkraftsparker likaväl som moderna mjölkgårdar behöver service dygnet runt alla dagar, även om de ligger i glesbygd. Ett ytterligare exempel är insatser vid utbrott av smittsamma djursjukdomar. Långa tidsavstånd mellan landsbygdens näringsliv och effektiv service riskerar leda till fortsatt försvagning av landsbygden.

Trafikverkets utredning föreslår ett nät av 22 beredskapsflygplatser med fokus på behovet av ambulanstransporter för att säkra avancerad sjukvård. Ett sådant flygplatsnät blir av naturliga skäl koncentrerat till de befolkningstäta landsdelarna i Götaland och södra Svealand samt till Norrlands kustland. Därmed tillförsäkras också de gröna näringarna, jordbruk och skogsbruk, liksom skogsbrandförsvaret i dessa trakter ett nöjaktigt fungerande nät av beredskapsflygplatser. Som påtalats ovan täcker dock dessa 22 beredskapsflygplatser inte behovet i det glest befolkade skogslandet i norra Svealand och i Norrlands inland. För ett robust nät med redundans norr om en linje Karlstad–Uppsala bedömer KSLA att ett antal ytterligare flygplatser i norra Svealand och i Norrlands inland är viktiga för trygg beredskap, särskilt under brandriskperioden maj–september. Som exempel visas i bilaga 2 bristerna i yttäckning i norra Sverige i föreliggande förslag.

Specifika yttranden.

I det följande kommenterar KSLA i korthet de fem punkter på sidan 7 i vilka slutrapporten sammanfattas: (i) Antalet beredskapsflygplatser, (ii) Bidragsmodell för icke-ekonomisk verksamhet, (iii) Andra myndigheters redovisade behov, (iv) Totalförsvarsaspekter, och (v) Lämplig myndighet för det operativa ansvaret.

Antalet beredskapsflygplatser

För att säkra behovet av de gröna näringarnas samhällsviktiga flygtransporter bör fortsatt utredas vilka flygplatser norr om en linje Karlstad–Uppsala, som utöver Trafikverkets förslag bör utses till beredskapsflygplatser.

Bidragsmodell för icke-ekonomisk verksamhet

KSLA biträder utredningens förslag.

Andra myndigheters redovisade behov

KSLA konstaterar att flera remissinstanser med oss ser behovet av att förbättra yttäckningen i nätet av beredskapsflygplatser.

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Totalförsvarsaspekter

De för civilförsvaret viktiga gröna näringarnas behov av beredskapsflygplatser bör tydligt beaktas i fortsatta analyser och diskussioner gällande det svenska totalförsvaret.

Lämplig myndighet för det operativa ansvaret

KSLA ser Trafikverket som lämplig myndighet för tillsyn och organisering av det nationella systemet av beredskapsflygplatser med dess olika ägare och skiftande förutsättningar.

Hemställan

KSLA hemställer om fortsatt utredning av ett tätare nät av beredskapsflygplatser i norra Svealand och i Norrlands inland, med bättre anpassning till behoven inom skogsbrandförsvaret och generellt för inlandets infrastruktur och de gröna näringarna.

Stockholm, dag som ovan

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Jan Fryk
Akademiens preses

Eva Pettersson
Akademiens sekreterare och VD

Bilaga 1: KSLA:s yttrande daterat 2021-09-02 till Trafikverket.

Bilaga 2: Karta som visar på bristerna i yttäckning med nuvarande förslag

Trafikverket
trafikverket@trafikverket.se

2021-09-02

Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga flygtransporter

Yttrande över Trafikverkets rapport: Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga flygtransporter (2021-08-04)

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens (KSLA) uppgift är att med stöd av vetenskap och praktisk erfarenhet till samhällets gagn främja jordbruk och skogsbruk samt därtill knuten verksamhet. I akademiens uppdrag ingår att avge yttranden beträffande utredningsförslag.

KSLA har tagit del av Trafikverkets rapport Beredskapsflygplatser för att säkra samhällsviktiga flygtransporter – Kompletterande underlag och förslag avseende svenska beredskapsflygplatser (delleverans), daterat 2021-08-04.

Modernt svenskt skogsbrandförsvaret bygger i hög grad på spaning, larmning och släckning från luften i nära samverkan med markburen släckning. Ett väl utrustat nätverk av flygplatser som ger god förmåga till luftburna insatser över hela det svenska skogslandet är en förutsättning för denna modell.

KSLA ser därför positivt på aktuellt förslag från Trafikverket att utöka antalet beredskapsflygplatser till 22 stycken med väsentligt höjd budgetram. Därmed kommer skogsbrandförsvarets förmåga att förstärkas. Detta är viktigt i ett klimatläge med ökad frekvens av extrem skogsbrandrisk.

Den föreslagna satsningen har fokuserat behovet av ambulansflyg i landets tätbefolkade områden. Detta matchar inte det behov som finns i skogsbrandförsvaret. För Norrlands inland, glesbefolkat, vidsträckt och med mycket skog, återstår allvarliga luckor i flygplatsnätet, vilket gör att flyg inte kan utnyttjas effektivt i en brandsituation. Ytterligare satsningar bör därför göras för att förstärka nätet av beredskapsflygplatser, där man även beaktar behovet av arealtäckning och nå målet om likvärdigt tryggt skogsbrandsförsvaret i hela landet.

Hemställan

KSLA hemställer mot ovanstående bakgrund om en fortsatt fördjupad analys från Trafikverket med fokus att, under brandsäsongen maj – augusti,

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

säkerställa tillgång till flygplatser för skogsbrandförsvar i glesbygdsområden med mycket skog. Målet måste vara att skapa förmåga till ett likvärdigt tryggt skogsbrandförsvar i hela landet.

Stockholm, dag som ovan

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Jan Fryk
Akademiens preses

Eva Pettersson
Akademiens sekreterare och VD

Kopia:
Roland Bjuremalm, Infrastrukturdepartementet
Magnus Niklasson, Näringsdepartementet

Karta som visar på bristerna i yttäckning med nuvarande förslag

